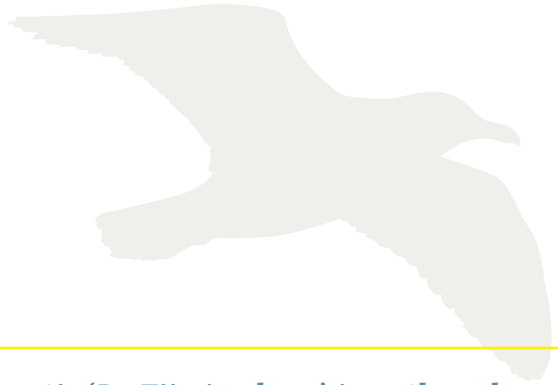

Tijwisselaar

conferentie Marrum 30 mei 2013

De titel van de Conferentie 'De Tijwisselaar', is ontleend aan een verhaal van Marten Toonder waarin de hoofdpersoon zorgvuldig de taak op zich neemt om de wisseling van de getijden te sturen.

PENDELDIENST

Wij verzorgen pendeldiensten van de havens in Harlingen en Lauwersoog, alsook bij het station Leeuwarden. Komt u zoveel mogelijk met openbaar vervoer. De bussen zijn duidelijk herkenbaar. Bij vertraging van boten of trein wordt op u gewacht. Op **29 mei** ontvangt u van ons een telefoonnummer van de bus waarmee u naar Marrum wordt gebracht.

Leeuwarden	aankomst treinen 07.56	vertrek pendelbus 08.15	aankomst Marrum 08.45
Harlingen	aankomst snelboot 08.00	vertrek pendelbus 08.10	aankomst Marrum 08.50
Lauwersoog	aankomst boot 08.15	vertrek pendelbus 08.25	aankomst Marrum 09.05

Met de auto reist u naar het bedrijventerrein aan de Botniaweg 6, 9073 TV Marrum Friesland. U wordt met de bus naar de melkfabriek gebracht waar u zich kunt inschrijven.

08.45 Romneyloods

Om 08.45 begint het jazzorkest in de Romneyloods te musiceren. U wordt deelgenoot gemaakt van een muzikaal avontuur waarin de jazzmusici spelenderwijs terecht lijken te komen....

09.10 Ontvangst

JOAN STAM & WIL VAN DEN BERG Aan het begin van deze dag waarin u een reeks op elkaar afgestemde korte lezingen, concerten, theaterstukken en gesprekken gaat beleven wordt u welkom geheten door Joan Stam, Voorzitter Regiekamer Naar een Rijke Waddenzee en Wil van den Berg, burgemeester van Ferwerderadiel. Waar het ochtendprogramma tot doel heeft te inspireren zal het middagprogramma uitnodigen te reflecteren op de eigen betrokkenheid bij het Wad.

09.15 De Alchemist

MARIUS GOSSCHALK – De Alchemist vertelt over de moed om je droom tot het uiterste te volgen. Een solo vertelling naar het gelijknamige boek van Paolo Coelho waarin u meegenomen wordt op reis

09.50 Op pad

Uw dagvoorzitter Taco van den Heiligenberg – Programma naar een Rijke Waddenzee –, start de Tijwisselaar: een tocht langs visies, belangen en invalshoeken. Met uw begeleiders formeren wij de groepen waarmee u op pad gaat.

De Tijwisselaar

Stipt op tijd begint - voor iedere groep op een andere locatie - de eerste van zeven voordrachten. Ieder kwartier wandelt u naar een volgende.

Romneyloods

Groene Havenontwikkeling

Martin Bosch

Woonhuis Hoekstra

Veiligheid en Natuurbehoud

Herman Ridderinkhof

Melkfabriek

Natuur en Veiligheid

Albert Oost

Garage Ekema

Delfstofwinning

Wilfred Alblas

Boerderij Andringa

Windmolens

Jos Bazelmans

Berg Transport

Vis Wad onderhandelingen

Ab Post

Terpkerkje

Werelderfgoed

Greetje van den Bergh

Groene havenontwikkeling

MARTIN BOSCH – De havens zijn de economische ‘hotspots’ in de Waddenzee. Hoe kunnen de havens bij hun ontwikkeling rekening houden met hun speciale ligging aan een Werelderfgoedgebied? Alleen maar belemmeringen of ook kansen? Kunnen duurzame economische ontwikkeling en natuurherstel wel samengaan? Kortom, wat betekent het dat de Waddenhavens zich willen ontwikkelen tot UNESCO haven?

Veiligheid en natuurbehoud

HERMAN RIDDERINKHOF – Natuurbehoud en veiligheid werden lange tijd als volstrekt tegenstrijdig opgevat. De laatste jaren zijn er projecten ontwikkeld waarbij veiligheid en natuurbehoud hand in hand gaan, een voorbeeld hiervan is de Prins Hendrik-dijk op Texel.

Natuur en veiligheid

ALBERT OOST – Hoe kan de regio worden voorbereid op zeespiegelstijging en bodemdaling. Onderzoek in de kuststrook heeft geleid tot nieuwe inzichten in de rol van het zand. Hoe beweegt het zand langs de kust in de Zuidwestelijke delta, langs de Hollandse kust en boven de Waddeneilanden tussen de eilanden door naar de Waddenzee.

Delfstofwinning

WILFRED ALBLAS – Een steeds terugkerende afweging van (potentieel) tegenstrijdige belangen is die tussen natuurbehoud en delfstofwinning. Is er een gebruiksruimte voor delfstoffenwinning in de Waddenzee? Hoe gaan we om met cumulatieve effecten van gas-, schelpen-, zand- en zoutwinningen? Kunnen we naar economische belangen kijken vanuit ‘t perspectief van gezamenlijke waarde: een rijke Waddenzee met ruimte voor miljoenen vogels?

De windmolens

JOS BAZELMANS – De windmolen speelt een vooraanstaande rol in de eeuwenlange verbeelding van het Nederlandse landschap. Windmolens hadden niet alleen een groot praktisch nut, maar werden ook gebruikt als zinnebeeld van levensbeschouwelijke waarden en nationale identiteit. In de moderne kunst daagt de windmolen – soms in zijn nieuwe verschijningsvorm van windturbine – uit om na te denken over belangrijke vragen. Hoe kijken we naar de werkelijkheid? Wat is echt; wat is onecht? Hoe waarderen we continuïteit en verandering?

Vis Wad onderhandelingen

AB POST – Hoe smaakt een garnaal? Aan de relatie tussen visserij, natuurbehoud en de overheid in dit gebied wordt al jaren gewerkt. Wat is de huidige stand van zaken in de VisWad onderhandelingen? Smaken de oplossingen voor de betrokken partijen bitter, zuur of zoet?

Werelderfgoed

GREETJE VAN DEN BERGH – Wat is voor het Wad de betekenis van de plaatsing op de Werelderfgoedlijst van UNESCO? Op zoek naar de balans tussen economie en ecologie.

Aan het einde van de rondgang staan bussen klaar om u naar het volgende programma-onderdeel te brengen.

Omdat de afstand daar om vraagt brengen we u even met de bus.

Flyways

THEUNIS PIERSMA – De vogeltrek laat ons zien dat alles op de wereld met elkaar in verbinding staat en dat het handelen van mensen nooit zonder gevolgen is. Ecologisch onderzoek naar de routes van trekvogels levert steeds meer kennis van het gedrag van dieren en ecosystemen. Maar er blijven vragen bestaan.

Schubert

RENÉ BERMAN – In het strijkkwintet in C (D. 956, Op. posth. 163) van Franz Schubert (1797-1828) zijn 5 mensen gedurende 11 minuten in gesprek op weg naar de innigste verhouding. Verschillende paren vormen zich en gaan weer uit elkaar, dan wordt er eenstemmig gesproken, dan weer gaat iedereen juist hevig tegen elkaar in. Het geheel geeft een klank geworden visie op werk en leven.

13.10 **Van het dorp naar de dijk**

We maken een korte rit naar de dijk. Daar aangekomen wandelt u samen naar de picknick. Om te voorkomen dat we de natuur verstoren blijven we dichtbij de dijk. Draagt u kleding die wat hebben kan? En natuurlijk, wanneer het regent ... dan hebben wij voor een andere plek gezorgd.

13.30 **Lunch met zicht op de Dobbe**

Samen met de inwoners van Marrum verzorgen wij een biologische lunch. Aan vegetariërs is gedacht. We hebben voor recyclebare zitplaatsen gezorgd. Er is een actrice die u verwondert en een strijkorkest dat het 2e deel uit Strijksextet opus 18 van Brahms voor u speelt. Bij Brahms' Andante moderato komt u bij van alle indrukken. Om alles wat komt goed te kunnen horen en zien krijgt u iets voor op het hoofd.

14.30 Naar de tafelgesprekken

We keren terug naar het dorp. U gaat in twee grotere groepen uiteen.

14.45 Vertrek bussen naar boerderij Faber

15.00 Wat drijft je en wat maakt je inzet de moeite waard ?

De dagvoorzitters Katja Philippart – Waddenacademie Bestuurslid Ecologie – en Taco van den Heiligenberg – Programma naar een Rijke Waddenzee – ontvangen de deelnemers in de boerderij van de familie Faber. De Tafelheren openen – elk in één helft van de boerderij – het rondetafelgesprek.

15.20 Tafelgesprekken met thee en taart

Na afloop van dit eerste rondetafelgesprek brengen uw gastvrouwen uit Marrum u thee en taart. Daarna starten we de tafelgesprekken met alle deelnemers. Uw eigen betrokkenheid bij het Wad staat nu centraal.

16.00 Terug naar de Romneyloods

Uw dagvoorzitters ronden de gesprekken af. U wandelt met elkaar terug naar de Romneyloods waar u een verrassend antwoord krijgt op die voor iedereen zo belangrijke vraag: ‘wat maakt je inzet de moeite waard?’.

16.30 Romneyloods

U beleeft een onvergetelijke afsluiting van de dag.

16.45 Afsluiting

Door Jouke van Dijk, voorzitter van de Waddenacademie-knaw.

17.00 Einde programma

17.15 Pendeldienst

17.15

PENDELDIENST

De pendeldiensten naar de havens in Harlingen en Lauwersoog en naar het station Leeuwarden vertrekken vanaf de Romneyloods.

Leeuwarden	vertrek treinen	ieder kwartier
Harlingen	vertrek boot	19.00 en 19.50
Lauwersoog	vertrek boot	18.30

De automobilisten brengen wij terug naar de parkeerplaats aan de Botniaweg.

